

Det Anarkistiska Biblioteket

Attentaten mot Franco

Attentaten mot Franco
1976

Tidningen Brand #0 1976

sv.anarchistlibraries.net

1976

Artikeln publicerades i tidningen Brand #0 1976.

I en spansk veckotidning "La Gaceta Ilustrada" publiceras just nu en sensationell artikelserie i 5 avsnitt, som fått upplagan att stiga från 300.000 till 700.000 exemplar. Artiklarna beskriver det som fascisterna under 40 år gjort allt för att dölja för det spanska folket - anarkiströrelsens stora betydelse inom den underjordiska oppositionen, och framförallt avslöjas de 40-tals attentat mot Franco som anarkisterna utförde under dennes regeringstid.

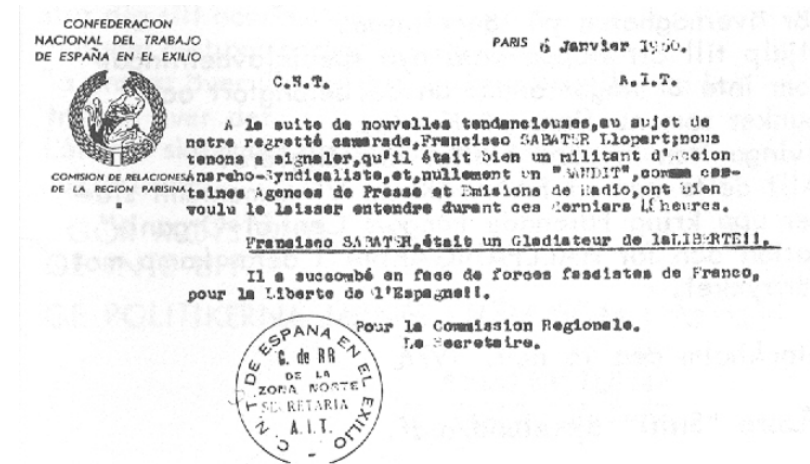
Hundratals anarkister var inblandade i attentaten, av vilka idag, på grund av den hårda repressionen, endast ett fåtal fortfarande är i livet. En del av attentaten misslyckades redan i planeringsstadiet, medan de flesta omintetgjordes endast i sista stund. Under 4 år från 1947 till 1951 planerades inte mindre än 20-talet attentat mot Franco. Redan 1940, vid ett möte mellan Franco och Hitler i Hendaye i sydvästra Frankrike, var en anarkistgrupp nära att förändra hela Europas historia genom att likvidera de två diktatorerna. Attentatet misslyckades i sista stund.

Sedan militärregeringens seger -39, har anarkisterna trots den enorma repressionen fortsatt en underjordisk kamp mot fascisterna. Motståndet har förts på två sätt: dels den väpnade kampen med sabotage och attentat, dels propagandaarbeten och organiseringen av den anarko-syndikalistiska fackföreningen CNT (Confederación Nacional de Trabajo).

Under 1940-talet hade CNT i Katalonien inte mindre än 40 000 medlemmar uppdelade på 15 olika fack, av vilka de flesta överlevt till våra dagar. I Barcelona såldes inte mindre än 20 000 exemplar av CNT:s tidning i Katalonien "Solidaridad Obrera" (Arbetsolidaritet). De anarkistiska organisationerna, främst "las Juventudes Libertarias" förde en desperat guerillakamp med otaliga aktioner i städerna och i bergen. Stadsguerilla fanns främst i Barcelona, sedan polisapparaten förstört guerillan i Madrid och i städerna i Andalusien. I Asturien, Valencia-området och Galicien fortsatte guerillan kampen från bergen. Fastän pressen teg om den hårda striden mellan polisstyrkorna och de många anarkistgrupperna, hade spanjorerna åtskilliga tillfällen att se att kriget inte var slut. Attentaten och sabotagen kom regelbundet. I Barcelona och industrizonerna Tarrasa och Sabadell var elförsörjningen åtskilliga gånger ur funktion på grund av sprängda ledningar.

Den spanska anarkiströrelsen hade i Frankrike till sitt förfogande åtskilligt vapenmaterial, taget av tyskarna. Bl.a. i centrum av Paris, rigoröst bevakat av tyskarna, lyckades anarkistgrupper komma över stora vapen-

förråd. Efter världskrigets slut öppnades ett komplicerat nät av trafik med vapen och annat material (t.ex. förfalskade pengar och dokument) in i Spanien. Materialet fördes under stora svårigheter över gränsen genom Pyrenéerna, där militärpolisen strängt bevakade alla vägar. Inte bara vapen utan också tunga nedmonterade tryckerier transporterades över bergen, och få av de militanter som utförde transporterarna överlevde mer än några års aktivitet. Vid slutet av 50-talet hårdnade repressionen och den väpnade kampen upphörde, men kärnan av organisationen levde kvar trots arresteringar och likvideringar.

”La Gaceta Ilustrada” är en av Spaniens populäraste veckomagasin och tillhör den konservativa pressen. Det kan tyckas konstigt att ett organ kontrollerat av frankisterna publicerar ett dokument som klart visar styrkan av oppositionen under 40 år. Anledningen är ekonomisk: tidningen ställdes inför ett ultimatum av artikelförfattaren och hans medhjälpare, artikelserien skulle tas in i okorrigerat skick, annars skulle den publiceras i ett annat magasin. Genom det sensationella innehållet i artiklarna förutsåg ”La Gaceta Ilustrada” ökningen av upplagan och de politiska argumenten fick ge vika för de ekonomiska. Anledningen till att anarkisterna valt ”La Gaceta Ilustrada” för publiceringen av dokumentet i stället för i sin egen press, är helt enkelt möjligheten att låta så stor del som möjligt av det spanska folket få veta det som förtigits under 40 år: den anarkistiska oppositionens styrka och aktivitet.

Francisco Sabate med en hemgjord granatkastare för att skjuta iväg anti-frankistiska flygblad.
(Barcelona 1955).

För första gången publiceras ett dokument som visar den aktiva och betydelsefulla roll som anarkisterna och den anarko-syndikalistiska organisationen CNT har spelat i oppositionen mot fascisterna. Dels genom väpnad kamp och dels genom organisering av arbetarna i en frihetlig fackförening uppbyggd från basen.

Idag är CNT fortfarande i illegalitet men återuppbyggnaden är påbörjad och medlemsantalet stiger för varje dag. Och idag, när de kommunistiska och socialistiska fackföreningarna CC.OO. och UGT har börjat handla med regeringen, framstår CNT för många spanjorer som det enda verkliga alternativet.